

prima instanță: E. Cojocari
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Simciuc, V. Pruteanu

dosarul nr. 2ra-476/17

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând în ședință publică recursul declarat de către Crigan Maria,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Crigan Maria
împotriva lui Ionichi Nicolae și Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu
Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a
cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională a lui Ionichi Nicolae și
Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Mariei Crigan cu privire la declararea nulității contractului de împrumut și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, prin care a
fost admis apelul declarat de Ionichi Nicolae și Societatea cu Răspundere Limitată
„Inamstro”, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 02 iunie 2016
și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea inițială a fost respinsă iar acțiunea
reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 11 februarie 2014, Crigan Maria a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” cu privire la încasarea
datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de împrumut din 03 iunie
2011, i-a transmis lui Ionichi Nicolae cu titlu de împrumut suma de 10 000 euro, pe
care ultimul sa obligat să o restituie în termen de 5-6 luni, adică maximum până la 03
decembrie 2011, fidejutor al executării obligațiilor contractuale de către debitor fiind
SRL „Inamstro”.

Sușține reclamantul că Ionichi Nicolae nu și-a onorat obligațiile contractuale,
și nu a restituit suma împrumutului acordat iar la interpelările repetate de executare a
obligațiilor contractuale și restituire a sumei împrumutului, pârâții au declarat că nu-
și vor onora obligațiile contractuale.

În context invocând prevederile art. 512 alin. (1), 513 alin. (1), 572 alin. (2), art. 867 alin. (1), 871 alin. (1), 872 alin. (1) și art. 585 Cod civil, indică reclamanta că este necesar de a încasa din contul lui Ionichii Nicolae în beneficiul dânzei a creanței în mărime de 10 000 euro, și a dobânzii de întârziere conform art. 619 alin. (1) Cod civil pentru perioada de întârziere 04 decembrie 2011 – 10 februarie 2014 în mărime de 2 966 euro.

Totodată menționează că întrucât potrivit contractului de împrumut din 03 iunie 2011, fidejutor al executării obligațiilor contractuale de către debitor este SRL „Inamstro”, prin prisma art. art. 1146 alin. (1), 1156 alin. (1) și 1153 Cod civil, aceasta este obligată solidar cu Ionichi Nicolae să restituie împrumutul acordat debitorului principal în limita sumei de 10 000 euro.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 11, 512, 513, 572, 585, 619, 867, 871, 872, 1146, 1153, 1156 Cod civil.

Solicită încasarea în mod solidar din contul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” în beneficiul dânzei a sumei de 10 000 euro și a cheltuielilor de judecată și din contul lui Ionichi Nicolae în beneficiul dânzei a dobânzii de întârziere în sumă de 2 966 euro. Totodată în vederea asigurării acțiunii solicită Crigan Maria aplicarea sechestrului asupra conturilor bancare, bunurilor mobile și imobile ale lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” în limita valorii acțiunii care este de 12 966 euro, până la soluționarea litigiului în fond.

Prin încheierea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 12 februarie 2014, a fost admisă cererea Mariei Crigan cu privire la asigurarea acțiunii fiind aplicat sechestrul pe conturile și/sau bunurile pârâților în scopul asigurării acțiunii în limita valorii acțiunii ce constituie 12 966 euro.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2014, au fost respinse recursurile declarat de Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” și menținută încheierea primei instanțe.

La 23 septembrie 2014, SC „Inamstro” SRL, reprezentată de Vitalie Enachi a depus cerere cu privire la anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea din 12 februarie 2014.

Prin încheierea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 23 septembrie 2014, cererea SC „Inamstro” SRL reprezentată de Vitalie Enachi cu privire la anularea măsurilor de asigurare a acțiunii a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2014, a fost respins ca fiind tardiv recursul declarat de Ionichi Nicolae și SC „Inamstro” SRL, reprezentați de avocatul Enachi Vitalie și menținută încheierea primei instanțe.

La 23 septembrie 2014, Nicolae Ionichi și SRL „Inamstro” au depus cerere reconvențională împotriva Mariei Crigan cu privire la declararea nulității absolute a contractului de împrumut.

În motivarea acțiunii reconvenționale Nicolae Ionichi și SRL „Inamstro” au invocat că prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 5888 din 01 iulie 2010, SRL „Inamstro” a procurat un lot de teren pentru construcții cu numărul cadastral 0100202.556, cu suprafața de 0,12 ha, situat pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, cartierul locativ Ciocîrlia în scop comercial și anume pentru construcția unui bloc locativ.

Menționează că lotul de teren respectiv, este amplasat în cartierul locativ unde domiciliază reclamanta Maria Crigan, str-la 1 Ciocîrlia, 3/3 sect. Centru, mun. Chișinău, fără a avea titlu de proprietate înregistrat asupra imobilului.

Invocă că după ce în anul 2010, SRL „Inamstro” a obținut de la organul competent certificatul de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizația de construcție nr. 284 din 11 iunie 2010, a început construcția unui bloc locativ cu mai multe nivele, fiind antrenați în acest sens muncitorii și salariații cu care au fost semnate contracte de antrepriză și subantrepriză, precum și contracte de investiții cu persoane fizice.

Proiectul blocului locativ a fost efectuat în temeiul actelor primare, iar lucrările de construcție au fost inițiate având la bază autorizația de construcție, în baza proiectului de execuție avizat în modul stabilit.

Afirmă că construcția blocului locativ a fost suspendată, deoarece Crigan Maria a instigat și a organizat un grup de cetățeni din sectorul unde demarau lucrările de construcție și desemnându-se liderul grupului au depus mai multe mai multe plângeri, inclusiv la Inspekția de Stat în Construcții și Primăria mun. Chișinău, cu scopul de a împiedica și de a stopa lucrările de construcție a blocului locativ.

Astfel, la 03 septembrie 2010, Crigan Maria împreună cu mai mulți locatari ai cartierului au inițiat o cauză civilă în instanța de judecată obținând suspendarea autorizației de construcție, iar ca urmare prin intermediul executorului judecătoresc lucrările au fost stopate.

Susține că fiind presați de timp, de obligațiunile contractuale asumate față de investitori și față de salariați, precum și de faptul că procedurile în instanța de judecată necesită timp, Nicolae Ionichi a fost impus de către Crigan Maria să-i achite acesteia sume de bani impunătoare, pentru ca ultima să înceteze acțiunile exprimate prin intimidare și șantaj, de stopare a lucrărilor, fiind forțat în cele din urmă, să semneze și recipisa din 03 iunie 2011, precum că ultimul ar fi obligat să-i restituie bani acesteia.

Precizează că SRL „Inamstro”, prin tranzacția de împăcare din 03 iunie 2011, încheiată în cauza civilă nr. 3-3500/10, semnată de părți, și-a asumat obligațiunea de a construi rețele ingineresti în cartierul dat, careva sume sau compensații prin echivalent bănesc această tranzacție nu prevedea, respectiv solicitarea cărorva sume în afara obiectului tranzacției este ilegală și neîntemeiată.

Mai indică că pe faptul acțiunilor ilegale întreprinse de Marie Crigan, exprimate prin estorcere de bani, a fost inițiată o cauza penală, având ca temei și raportul de constatare tehnico-științifică nr. 7511 din 17 septembrie 2014, eliberat de Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare a IGP din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, ce surprind acțiunile ilegale ale reclamantei și caracterul fictiv al pretinsului contract de împrumut, confirmat prin recipisa din 03 iunie 2011.

În consecință consideră că presupusul contract de împrumut confirmat prin recipisa din 03 iunie 2011, prin care se pretinde că Ionichi Nicolae a primit cu titlu de împrumut suma de 10 000 euro de la Crigan Maria, urmează a fi declarat nul de către instanța de judecată deoarece în realitate nu a avut loc nici transmiterea banilor și nici intenția de a încheia contractul de împrumut or, în sensul art. 322 alin. (1) Cod civil, predarea bunului înseamnă remiterea bunului către dobânditor.

Respectiv, presupusul contract de împrumut atragerea nulitatea absolută a acestuia deoarece, sensul art. 199 din Codul civil la caz persistă lipsa totală a consimțământului la semnarea pretinsului contract de împrumut atât din partea lui Ionichi Nicolae de a primi bani cât și din partea Mariei Grigan de a preda bani conform art. 867 alin. (1) Cod civil, în sensul art. 220 Cod civil, obiectul actului juridic este nevalabil or, în lipsa consimțământului părților și a predării de facto a banilor de la o parte către alta obiectul presupusului contract de împrumut este nevalabil, întrucât nu a existat nici odată potrivit art. 322 alin. (1) Cod civil, iar conform art. 220 Cod civil, presupusul contract de împrumut contravine legii, ordinii publice și bunelor moravuri, deoarece în lipsa consimțământului părților, și nevalabilității obiectului acestuia, acesta este contrar art. 867 alin. (1) Cod civil, și este fictiv și simulat iar în sensul art. 221 Cod civil.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. art. 8, 10, 11, 199, 206, 220 și 21 Cod civil.

Solicită Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” declararea nulității absolute a contractului de împrumut încheiat între Ionichi Nicolae și Crigan Maria confirmat prin recipisa din 03 iunie 2011, ca act juridic încheiat în lipsa consimțământului, având obiect nevalabil, act ce contravine legii, ordinii publice și bunelor moravuri și ca act juridic fictiv și simulat.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 aprilie 2015, acțiunea reconvențională a fost primită spre examinare.

În cadrul dezbaterilor judiciare Crigan Maria a depus cerere de chemare în judecată suplimentară prin care a invocat că dobânda de întârziere și penalitatea solicitată prin acțiunea inițială a fost calculată până la data de 11 februarie 2014, însă părții nu au efectuat careva plăți în beneficiul dânsei până în prezent.

Astfel, dobânda de întârziere urmează să fie calculată și încasată pentru perioada 11 februarie 2014 – 27 mai 2016 și conform art. art. 585, 619 Cod civil, reieșind din datoria de 10 000 euro constituie suma de 4 640 euro.

Solicită, încasarea în mod solidar din contul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” în beneficiul dânsei a datoriei în mărime de 10 000 euro, dobânzii de întârziere în mărime de 7 606 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 02 iunie 2016, acțiunea inițială a fost admisă integral, fiind încasat în mod solidar din contul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” în beneficiul Mariei Crigan suma de 10 000 euro cu titlu de datorie contractuală, suma de 7 606 euro cu titlu de dobândă de întârziere, conform cursului oficial în valută națională la momentul executării hotărârii, cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 9971,60 lei, cheltuieli de judecată pentru asistență juridică în mărime de 2 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 78 lei, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016 a fost admis apelul declarat de Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea inițială a fost respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea reconvențională a fost admisă, fiind declarată nulitatea absolută a contractului de împrumut (recipisei din 03 iunie 2011), încheiat între Ionichi Nicolae și Crigan Maria și încasat din contul Mariei Crigan în beneficiul

SRL „Inamstro” cheltuielile de judecată în mărime de 19 224,79 lei și în beneficiul lui Ionichi Nicolae cheltuielile de judecată în mărime de 300 lei. Totodată au fost anulate măsurile de asigurare a acțiunii aplicate prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 februarie 2014 pe conturile și bunurile lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”.

La data de 27 ianuarie 2017, Crigan Maria a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel la adoptarea soluției a interpretat eronat probele administrate la dosar și a aplicat eronat normele de drept material incidente spețe în cauză, fapt ce a dus la pronunțarea unei decizii ilegale în care concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, menționează că instanța de apel a examinat selectiv și parțial circumstanțele, iar concluzionând că recipisa din 03 iunie 2011 nu confirmă recepționarea banilor de către Ionichi Nicolae a lăsat fără apreciere faptul că expresia din recipisă „am împrumutat ... suma de 10 000 euro ..., pe un termen de 5-6 luni din ziua de 03 iunie 3001” demonstrează incontestabil remiterea banilor.

La fel, indică că instanța de apel a omis să interpreteze ultima frază din recipisă în care se menționează că SRL „Inamstro” garantează rambursarea sumei de 10 000 euro primită conform recipisei.

Totodată susține recurenta că instanța de apel constatând că din recipisa întocmită la 03 iunie 2011 nu rezultă voința expresă a dânzei îndreptată spre încheierea unui contract de fidejusiune cu SRL „Inamstro” și stabilind că această recipisă nu constituie un contract de fidejusiune, eronat a aplicat prevederile art. 1170 Cod civil, ce reglementează încetarea fidejusiunii prin expirarea termenului, deoarece asupra obligației asumate de SRL „Inamstro” față de Crigan Maria sunt incidente prevederile art. 267 Cod civil care prevede termenul general de prescripție, iar depunerea acțiunii peste 2 ani de la scadența obligației se circumscrie în termenul impus de această normă.

Consideră că instanța de apel a apreciat eronat raportul juridic stabilit între SRL „Inamstro” și Crigan Maria, iar ca urmare debitorul a fost exonerat total de obligația asumată benevol, iar creditorul a fost lipsit de garanția personală a unui terț, fapt ce a dus la majorarea riscului neexecutării obligației de bază (împrumutului) și creării dificultăților în recuperarea împrumutului acordat lui Ionichi Nicolae.

Mai relatează recurenta că în raport cu probele administrate sunt eronate și concluziile instanței de apel vizavi de cererea reconvențională înaintată de SRL „Inamstro” și Ionichi Nicolae, fiind bazate doar pe presupuneri și probe indirecte, care în final denaturează realitatea obiectivă și facilitează eschivarea debitorilor de la executarea obligațiilor asumate.

Insistă că în baza probatoriului administrat, nu se constată condițiile, stabilite de prevederile art. 221 Cod civil, pentru a declara nulitatea contractului de împrumut din 03 iunie 2011 ca unul fictiv, iar în lipsa unui probatoriu pertinent care ar susține temeiurile de nulitate invocate în cererea reconvențională, se constată o tentativă din partea debitorului obligației Ionichi Nicolae și fidejursorului SRL „Inamstro” susținută de instanța de apel de a se eschiva de la obligațiile contractuale asumate la 03 iunie 2011 față de Crigan Maria.

La 08 februarie 2017, în adresa intimaților Ionichi Nicolai și SRL „Inamstro” a fost expediată copia recursului declarat de către Crigan Maria cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017, recursul declarat de către Crigan Maria a fost considerat admisibil.

La data de 28 martie 2017, Ionichii Nicolai, și SRL „Inamstro”, reprezentați de avocatul, Macovei Gheorghe au depus referință la recursul declarat de Crigan Maria, invocând netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel.

La data de 06 iunie 2017, Crigan Maria a depus recurs suplimentar împotriva deciziei instanței de apel, invocând motive similare celor indicate în recursul inițial depus la 27 ianuarie 2017.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 ianuarie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 15 decembrie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Astfel, după cum rezultă din probele administrate la materialele cauzei în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 5888 din 01 iulie 2010, SRL „Inamstro” a procurat lotul de teren cu nr. cadastral 0100202.556 cu suprafața de 0.12 ha, amplasat în mun. Chișinău, sect. Centru, Cartierul locativ Ciocîrlia pentru a construi un bloc locativ (f.d. 80 Vol. II), iar în baza certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construcție nr. 284 din 11 iunie 2010 eliberate în temeiul cerilor depuse de Caraman Ivan și Bejenaru Vladimir, SRL „Inamstro” a inițiat lucrările de construcție unui blocului locativ pe terenul procurat.

Tot materialul probator atestă că nefiind de acord cu lucrările de construcție inițiate de SRL „Inamstro”, Crigan Maria domiciliată pe str-la Ciocârliei 3/3, mun. Chișinău, în aceeași regiune în care era amplasat și lotul de teren procurat de SRL „Inamstro”, la 27 iulie 2010 și ulterior 28 iulie 2010 s-a dresat cu cereri prealabile către Primăria mun. Chișinău solicitând revocarea în totalitate a Certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construire nr. 284 din 11 iunie 2010 (f. d. 74, 77 Vol. II).

Prin răspunsul nr. 21/1073 din 17 august 2010 la cerea prealabilă din 27 iulie 2010 Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului mun. Chișinău, a informat-o pe Crigan Maria că proiectarea blocului de locuit a fost efectuată în baza certificatului de urbanism nr.483/09 din 03 iunie 2009, iar lucrările de construcție au fost inițiate conform autorizației de construire nr.2284 din 11 iunie 2010, în baza proiectului de execuție avizat în modul stabilit de lege și i-a comunicat că potrivit pct.48 al Regulamentului privind certificatul de urbanism și autorizarea

construirii sau desființării construcțiilor și amenajărilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 18 aprilie 1997, controlul asupra respectării procedurii de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare este pus în sarcina Inspecției de Stat în Construcții și în caz de depistare a faptelor de încălcare a acestei procesuri, Inspecția de Stat în Construcții, prin prescripțiile proprii, sistează valabilitatea certificatului de urbanism și autorizația de construire/desființare pînă se vor lua măsurile necesare pentru lichidarea încălcărilor. La fel, i-a comunicat că valabilitatea certificatului de urbanism contestat a expirat la 03 iunie 2010 (f.d. 76 vol.II).

Drept urmare, la 03 septembrie 2010, Crigan Maria împreună cu un grup de locatari din str. Ciocîrliei mun. Chișinău, inclusiv Mîțu Pantelemon, Damașcan Andrei, Negara Oleg, Ciorbă Anatolie, Malancea Anatol și Doroș Anatolile s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău intervenienți accesorii Caraman Ivan și Bajenari Vladimir cu privire la recunoașterea ilegalității și anularea în totalitate a certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construire nr. 284 din 11 iunie 2010 (f. d. 67-69 Vol. II).

La fel, din actele cauzei rezultă că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2010 a fost suspendată executarea certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construire nr. 284 din 11 iunie 2010 eliberate în baza cererilor depuse de Caraman Ivan și Bejenaru Vladimir pentru elaborarea documentației de proiect și construcția unui bloc locativ în limitele terenului privat situat în mun. Chișinău str. Ciocîrliei cu nr. cadastral 0100202.829 și 01002202.870, și interzisă executarea oricăror lucrări de construire pe terenul situat în mun. Chișinău str. Ciocîrliei 2 (f.d. 78-79).

Iar, prin încheierea executorului judecătoresc Liudmila Ghețiu nr.023-8/10 din 08 octombrie 2010 în temeiul cererii depuse Crigan Maria a fost primit spre executare documentul executoriu nr.3-3500 emis în temeiul încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2010 și intentată procedura de executare (f.d. 94 Vol. II).

Este cert și faptul că la 02 iunie 2011, între părțile cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată a grupului de locatari din str. Ciocîrliei mun. Chișinău, inclusiv Crigan Maria împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău intervenienți accesorii Caraman Ivan și Bajenari Vladimir cu privire la recunoașterea ilegalității și anularea în totalitate a certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construire nr. 284 din 11 iunie 2010 a fost încheiată o tranzacție de împăcare (f. d. 83-84).

În consecință, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2011 a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată Crigan Maria, Mîțu Pantelemon, Damașcan Andrei, Negara Oleg, Ciorbă Anatolie, Malancea Anatol și Doroș Anatolile) și Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău intervenienți accesorii Caraman Ivan și Bajenari Vladimir și a fost încetat procesul în legătură cu împăcarea părților (f. d. 85-86).

Aici este important de menționat că tot la 03 iunie 2011, a fost eliberată o recipisă potrivit căreia Ionichi Nicolae a împrumutat de la Crigan Maria suma de 10 000 euro, pe un termen de 5 - 6 luni, iar SRL „Inamstro” garantează restituirea sumei primite conform recipisei (f.d. 151 Vol. II).

Astfel, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”, și invocând că Ionichi Nicolae nu i-a restituit împrumutul acordat prin recipisa din 03 iunie 2011, Crigan Maria în urma concretizării cerințelor a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a datoriei în baza contractului de împrumut din 03 iunie 2011 în mărime de 10 000 euro, dobânzii de întârziere în mărime de 7 606 euro și a cheltuielilor de judecată (f. d 3-4 Vol. I, 159-160 Vol. II)

La rândul său, SRL „Inamstro” și Ionichi Nicolae au depus cerere reconvențională împotriva Mariei Crigan, solicitând declararea nulității absolute a contractului de împrumut confirmat prin recipisa din 03 iunie 2011 (f. d.2-5 Vol. II).

Fiind investită cu judecarea pricinii în speță, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii acțiunii inițiale încasând în mod solidar din contul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” în beneficiul Mariei Crigan suma de 10 000 euro cu titlu de datorie contractuală, suma de 7 606 euro cu titlu de dobândă de întârziere conform cursului oficial în valută națională la momentul executării hotărârii, cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 9 971, 60 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 2 000 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 78 lei, totodată respingând acțiunea reconvențională ce neîntemeiată.

Judecând apelului declarat de către Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului declarat de către Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”, netemeinicieii hotărârii primei instanțe și corect a emis o nouă hotărâre prin care a dispus respingerea acțiunii inițiale și admiterii cererii reconvenționale, declarând nulitatea absolută a contractului de împrumut (recipisei din 03 iunie 2011) încheiat între Crigan Maria și Ionichi Nicolae și încasând din contul Mariei Crigan cheltuielile de judecată în beneficiul SRL „Inamstro” în mărime de 19 224,79 lei și în beneficiul lui Ionichi Nicolae în mărime de 3 000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel, a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a prevederilor legale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării pricinii au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că pe marginea probelor administrate la materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că Crigan Maria cu referire la recipisa din 03 iunie 2011 în care este indicat că Ionichi Nicolae a împrumutat de la Crigan Maria suma de 10 000 euro, pe un termen de 5 - 6 luni, iar SRL „Inamstro” garantează restituirea sumei primite conform recipisei (f.d. 151 Vol. II), pretinde încasarea în mod solidar din contul lui Ionichi Nicolae cu calitatea de împrumutat și din contul SRL „Inamstro” cu calitatea de fidejutor a sumei de 10 000 euro cu titlu de împrumut acordat, a sumei de 7 606 euro cu titlu de dobândă de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din esența normei de drept enunțate este de înțeles că contractul de împrumut reprezintă o înțelegere (acord) încheiată la momentul realizării acordului de voință asupra tuturor condițiilor esențiale, prin care împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceeași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Aici este de menționat și faptul că în raport cu contractul de împrumut care este manifestarea de voință a împrumutătorului și împrumutatului, recipisa este un înscris ce reflectă operațiunea de încasare, transmitere sau recepționare efectivă a sumelor bănești sau a bunurilor.

Coroborând la caz prevederile enunțate în raport cu conținutul recipisei din 03 iunie 2011 instanța de recurs, în acord cu instanța de apel, constată că Crigan Maria deși invocă că i-a împrumutat lui Ionichi Nicolae suma de 10 000 euro, contrar prevederilor art. 118 CPC, care statuează că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, nu a confirmat prin probe incontestabile și pertinente faptul executării obligațiilor sale de transmitere a banilor.

Aceasta deoarece, în conținutul recipisei din 03 iunie 2011 prezentată de Crigan Maria în confirmarea cerințelor înaintate, care de altfel este unica probă adusă de reclamantă în susținerea solicitărilor sale, se conține mențiunea precum că Ionichi Nicolae a împrumutat de la Grigan Maria suma de 10 000 euro, fără a fi specificat momentul transmiterii banilor, și în special dacă banii au fost transmiși la eliberarea recipisei sau după.

Iar, fiind audiat în cadrul ședinței instanței de recurs Ionichi Nicolae a declarat că de fapt împrumutul nu a avut loc iar recipisa din 03 iunie 2011 a fost eliberată de el în scopul semnării de către Crigan Maria a tranzacției de împăcare încheiate la 02 iunie 2011 pe cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a grupului de locatari din str. Ciocîrliei mun. Chișinău, inclusiv Crigan Maria împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău intervenienți accesorii Caraman Ivan și Bajenari Vladimir cu privire la recunoașterea ilegalității și anularea în totalitate a certificatului de urbanism nr. 483/09 din 03 iunie 2009 și autorizației de construire nr. 284 din 11 iunie 2010 și care urma să fie confirmată de instanța de judecată la data de 03 iunie 2011.

Totodată este de menționat că Crigan Maria, invocând calitatea de debitor solidar al SRL „Inamstro” afirmă că calitatea cestuia de fidejutor se confirmă prin înscrierea făcută în recipisa din 03 iunie 2011 potrivit căreia SRL „Inamstro” garantează restituirea sumei primite conform recipisei (f.d. 151 Vol. II).

Pe când, conform art. 1146 Cod civil, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

Iar, în conformitate cu art. 1147 Cod civil, contractul de fidejusiune, pentru a fi valabil, trebuie încheiat în scris.

În așa mod, este incontestabil că înscrierea făcută în recipisa din 03 iunie 2011, precum că SRL „Inamstro” garantează rambursarea sumei de 10 000 euro primite conform recipisei, nu reflectă existența acordului sau manifestării de voință dintre SRL „Inamstro” în calitate de fidejutor și Crigan Maria în calitate de creditor la

încheierea unui act juridic - contract de fidejusiune, și nu atestă o mențiune expresă în scris a creditorului în sensul dat.

Sau, la caz nu a fost stabilită existența unui contract de fidejusiune încheiat dintre fidejutorul SRL „Inamstro” și creditorul Crigan Maria conform prevederilor art. 1146-1147 Cod civil.

Sub acest aspect la caz prezintă relevanță și prevederile art. 1152, art. 1153 alin. (1) Cod civil, care statuează că fidejusiunea nu poate exceda datoria debitorului și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase iar fidejutorul răspunde în toate cazurile doar până la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune.

În consecință instanța de recurs reține că instanța de apel stabilind că SRL „Inamstro” și Crigan Maria nu au convenit expres asupra unei penalități sau despăgubiri corect a remarcat că în sarcina SRL „Inamstro” nu poate fi pusă existența obligației de achitare solidară a sumei de 17 606 inclusiv, datoria în sumă de 10 000 euro și dobânda de întârziere în mărime de 7 606 euro, cu atât mai mult cu cât această sumă depășește suma contractuală de 10 000 euro, iar prin prisma art. 1153 Cod civil fidejutorul răspunde în toate cazurile doar până la suma maximă menționată în contractul de fidejusiune.

De asemenea, instanța de apel, reieșind din prevederile art. 1170 Cod civil, care statuează că fidejusiunea încetează o dată cu expirarea termenului pentru care a fost prestată. Iar, în cazul în care termenul nu este determinat, fidejusiunea încetează dacă creditorul, în decursul unui an de la scadența obligației garantate, nu a intentat nici o acțiune contra fidejutorului, instanța de apel corect a reținut și faptul că la data depunerii cererii de chemare în judecată - 11 februarie 2014, fidejusiunea era încetată de drept, întrucât în speță termenul scadenței a fost data de 03 decembrie 2011, iar în termen de un an de la această dată până la 02 decembrie 2012, Crigan Maria nu a înaintat nici o acțiune împotriva SRL „Inamstro”.

Independent de acest aspect și având în susținere materialul probatoriu administrat în speță care atestă cu certitudine dezacordul Mariei Grigan cu efectuarea lucrărilor de construcție inițiate de SRL „Inamstro” în str. Ciocîrliei din mun. Chișinău și dovedesc desfășurarea procedurilor în fața instanțelor de judecată și organelor de urmărire penală intentate în baza cererilor depuse de Grigan Maria în perioada 2010-2011, inclusiv la momentul încheierii tranzacției de împăcare și întocmirii recipisei din 03 iunie 2011, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că circumstanțele de fapt ale cauzei reflectă o situație diferită decât cea descrisă de Crigan Maria.

Or, în situația în care Crigan Maria nu a confirmat prin probe pertinente faptul transmiterii lui Ionichi Nicolae a sumei de 10 000 euro, iar materialele cauzei atestă incontestabil existența relațiilor de ostilitate între Crigan Maria și Ionichi Nicolae atât în perioada de până la întocmirea recipisei din 03 iunie 2011 cât și după această dată, instanța de recurs consideră că instanța de apel justificat a conchis că recipisa din 03 iunie 2011 nu confirmă transmiterea și recepționarea efectivă a sumei de 10 000 euro cu titlu de împrumut de către Crigan Maria lui Ionichi Nicolae și a fost eliberată de Ionichi Nicolae în alt scop decât cel indicat în însăși conținutul recipisei eliberate.

Concluzia dată decurge și din faptul că Crigan Maria fiind în relații de ostilitate cu Ionichi Nicolae din cauza dezacordului manifestat vizavi de desfășurarea lucrărilor de construcție inițiate de SRL „Inamstro” pe str. Ciocîrliei din mun. Chișinău, i-a

împrumutat lui Ionichi Nicolae suma de 10 000 euro fără a stabili o dobândă sau o altă condiție pentru nerestituirea în termen a împrumutului or, încheierea contractului de împrumut fără dobândă presupune existența unor relații de încredere reciprocă între părți care însă, între Crigan Maria și Ionichi Nicolae reieșind din circumstanțele cauzei nu au existat.

În această ordine de idei raportului litigios sunt incidente prevederile art. 220 alin. (1) Cod civil, care indică că actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sânt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri sânt nu leși în sensul căroră

În sensul normei enunțate este de înțeles că sancțiunea nerespectării prevederilor legii este nulitatea absolută. Norma acestui alineat prevede că sunt lovite de nulitate absolută actele juridice care contravine normelor imperative, adică acelor norme care prescriu în mod expres o conduită obligatorie, o obligație de la care subiectul nu se poate sustrage sau n-o poate ocoli (norme onerative), sau care, prin dispoziția lor, interzic săvârșirea unor acțiuni (norme prohibitive).

De asemenea întrucât norma dată are ca finalitate ocrotirea valorilor fundamentale ale societății și a fost instituită în interes general, sancțiunea pentru încheierea actelor juridice care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri la fel este nulitatea absolută.

Sub aspectul dat, instanța de recurs reține drept corectă concluzia instanței de apel precum că recipisa din 03 iunie 2011 eliberată de Ionichi Nicolae este lovită de nulitate absolută, pe motiv că contravine normelor imperative, care impun o conduită obligatorie, însă care nu a fost respectată la întocmirea acesteia.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține și dispozițiile art. 221 alin. (2) Cod civil, care statuează că actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul. Referitor la actul juridic avut în vedere de părți se aplică regulile respective.

Este de remarcat că actele juridice simulate în sensul art. 221 alin. (2) Cod civil sunt actele menite să creeze o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată, care are ca scop înșelarea terților și implică existența de fapt a două acte, dintre care unul este aparent și nu este menit să producă nici un efect, iar altul este secret care diferă de cel aparent privitor la natura, părțile sau conținutul operației juridice.

Respectiv, motivele actelor juridice și simulate pot fi diferite și anume ocolirea unor dispoziții legale imperative, fraudarea fîscului sau a creditorilor, ascunderea față de public a anumitor operații juridice etc. și rezultă din voința reală avută de părți la încheierea actului juridic or, intenția de a ascunde un alt juridic ține de voința persoanei.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu cele stabilite, instanța de recurs constată în speță că odată cu încheierea unei tranzacții de împăcare în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului existent între SRL „Inamstro” al cărei asociat este Ionichii Nicolae pe de o parte și Crigan Maria cu o serie de locatari pe de altă parte, se pretinde că a fost încheiat un act juridic - contract de împrumut, recipisa din 03 iunie 2011, potrivit căreia Crigan Maria i-a împrumut asociatului SRL „Inamstro”, Ionichi Nicolae.

Însă, ținând de circumstanțele de fapt ale cauzei precum și de caracterul relațiilor de ostilitate dintre părțile contractante în perioada anilor 2010-2011 este evident că încheierea actului juridic din 03 iunie 2011 a avut loc în scopul obținerii de la Crigan Maria a unei atitudini favorabile și semnarea unor contracte, tranzacții și operațiuni necesare pentru continuarea lucrărilor de construcție la obiectivul din str. Ciocîrliei mun. Chișinău, respectiv cu intenția de a ajunge la confirmarea tranzacției de împăcare încheiate la 02 iunie 2011 și fără intenția ca acesta să producă efectele corespunzătoare naturii actului avut în vedere la încheiere.

În aceste condiții și având în susținere prevederile normelor invocate, instanța de recurs conchide că Curtea de Apel Chișinău justificat a concluzionat că contractul de împrumut – recipisa din 03 iunie 2011 este lovită de nulitate absolută.

La caz, important este de menționat și corectitudinea concluziei instanței de apel cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată de la Crigan Maria în beneficiul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro”.

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Iar în conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Cu referire la dispozițiile citate, se constată că SRL „Inamstro” pentru înaintarea acțiunii reconvenționale a achitat taxa de stat în mărime de 5 479,08 lei și pentru depunerea cererii de apel în mărime de 13 745,71 lei, fapt ce se confirmă prin se confirmă prin Ordinul de plată nr. 77 din 09 aprilie 2015 și Ordinul de plată nr. 6 din 28 septembrie 2016 (f. d. 107 Vol. II, 18, Vol. II), iar Ionichi Nicolae pentru înaintarea acțiunii reconvenționale a achitat taxa de stat în sumă de 300 lei, fapt confirmat prin Ordinul de încasare a numerarului nr. 86201449 din 23 septembrie 2014 (f. d. 1 Vol. II).

Prin prisma dispozițiilor citate și reieșind din cele expuse se atestă drept corectă concluzia instanței de apel cu privire la încasarea din contul Mariei Crigan în beneficiul lui Ionichi Nicolae și SRL „Inamstro” a cheltuielilor de judecată suportate de ultimii.

Prin urmare, instanța de recurs apreciate critic susținerile recurente precum că instanța de apel a interpretat eronat probele administrate la dosar iar concluziile expuse în decizia adoptată sunt în contradicție circumstanțele pricinii, deoarece acestea se axează asupra împrejurărilor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde s-a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de

recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Distinct de cele enunțate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată, iar temeiurile invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Crigan Maria.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Crigan Maria împotriva lui Ionichi Nicolae și Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională a lui Ionichi Nicolae și Societății Comerciale „Inamstro” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Mariei Crigan cu privire la declararea nulității contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva